

Недільська У.І.
*кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
доцент кафедри агрохімії, хімічних та загальнобіологічних дисциплін,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський*

Життєвий шлях та науково-педагогічна спадщина вченого агрохіміка Слободяна Степана Миколайовича

Окремою сторінкою історії Подільського державного аграрно-технічного університету окреслена постать провідного науковця доктора сільськогосподарських наук, професора, агрохіміка Слободяна Степана Миколайовича, який відомий своїми здобутками в царині вищої освіти.

Слободян Степан Миколайович народився 5 жовтня 1941 році в селі Сутківці Ярмолинецького району Хмельницької області.

В 1964 році став студентом спеціальності «Агрономія» агрономічного факультету Кам'янець-Подільського сільськогосподарського інституту. За період здобуття вищої освіти проявив себе як здібний, дисциплінований і наполегливий студент, особливо відмітився у вивченні фахових дисциплін. Працюючи в науковому гуртку, показав добрі здібності в науково-дослідній роботі, регулярно виступав з доповідями на наукових студентських конференціях. За проведену науково-дослідну роботу неодноразово нагороджувався грамотами НСТ, був Ленінським стипендіатом.

Одночасно з відмінним навчанням проводив велику громадську роботу, вибирався профоргом курсу. За відмінне навчання, науково-дослідну та громадську діяльність С.М. Слободян. заслужено користувався авторитетом серед студентства і викладачів.

В 1969 році було присвоєно кваліфікацію вченого агронома і отримав диплом з відзнакою і його було рекомендовано для вступу до аспірантури. На основі результатів вступних іспитів і рішення конкурсної комісії від 3 березня 1969 року його було зараховано аспірантом стаціонарної форми навчання на спеціальність «Агрохімія» при кафедрі агрохімії, фізіології рослин і ботаніки. Науковим керівником призначено доктора біологічних наук, професора С.С. Сербина.

Кандидатський екзамен з агрохімії 12.02.1972 році було складено на відмінно. Під час відповідей на екзамені були висвітлені питання з системи удобрення цукрових буряків, механізм поступлення поживних речовин в рослину і фізіологічна роль макро- і мікроелементів в житті рослин.

Як аспірант, відзначався високою ерудицією і йому було дозволено проводити лабораторно-практичні заняття на кафедрі агрохімії і фізіології рослин. 11 квітня 1972 року зараховано на посаду старшого лаборанта кафедри агрохімії, фізіології рослин. 25 серпня 1972 році переведено на посаду асистента по предмету «Агрохімія» кафедри агрохімії, фізіології рослин і ботаніки. Лабораторно-практичні заняття по агрохімії він проводив на високому науково- методичному рівні. Продовжував активну участь в громадському житті інституту, був членом ради молодих вчених інституту, керівником академічної групи, громадським інформатором бібліотеки. Добросовісно відносився до роботи, систематично підвищував теоретичні знання. Постійно брав участь в роботі по наданню допомоги виробництву, виступав з лекціями у сільськогосподарських колективах.

Навчаючись в аспірантурі виконав в строк програму наукових досліджень з теми: «Шляхи підвищення цукристості при високій інтенсивності росту цукрових буряків», написав кандидатську дисертацію, опублікував три наукових статті. Під науковим керівництвом професора С.С. Сербина завершив дисертаційне дослідження, успішно його захистив. Рішенням Ради Кам'янець-Подільського сільськогосподарського інституту від 14 червня 1973 року присуджена наукова ступінь кандидата

сільськогосподарських наук. Президія ВАК 25 січня 1974 року видала диплом кандидата сільськогосподарських наук МСХ №013954.

Природні здібності, помножені на щоденну копітку працю, стали запорукою успішного опанування нелегкою професією науковця й викладача. Степан Миколайович відзначався світлим розумом та інтелігентністю, великою працелюбністю, невичерпною енергією. Був дружнім порадником, умілим наставником молодих викладачів, умів безпомилково виявляти талановитих викладачів й обдарованих студентів. Виконував наукові дослідження по темі «Вплив насиченості сівозміни добривами на родючість чорноземів, урожай і якість сільськогосподарських культур». В березні 1978 року С.М. Слободян вибраний за конкурсом на посаду декана заочного відділення факультету. Продовжував брати участь в громадському житті інституту, був членом методичної комісії агрономічного факультету.

Рішенням ради інституту від 4 серпня 1980 року обраний професорсько-викладацьким складом на посаду доцента, одночасно працював деканом заочного факультету. З 28 квітня 1982 року присвоєно вчене звання доцента кафедри агрохімії, фізіології рослин і ботаніки.

Степан Миколайович Слободян у викладацькій діяльності схвалював усі цікаві починання, які відображалися в основі якісної підготовки студентів, пошуку ефективних методів навчання. Читав лекції, вів лабораторні заняття, навчальну практику, керував дипломними роботами по агрохімії на високому ідейно-теоретичному і методичному рівні. Для покращення навчального процесу підготував значну кількість навчальних посібників, методичних розробок і статей навчально-методичного характеру. За рішенням ректорату і профкому інституту тричі заносився на Дошку Пошани інституту, наказом по інституту йому неодноразово оголошувались подяки.

Спрямованість науково-дослідної роботи С.М. Слободяна свідчить про те, що він інтенсивно проводив науково-дослідні експерименти з вивчення

ефективності застосування добрив в умовах українського Поділля. Активно приймав участь в роботі спілки «Знання».

1 квітня 1988 року - завідувач кафедри агрохімії, ґрунтознавства і меліорації. В цей час багато докладає зусиль для розгортання в інституті наукових досліджень, зростання якісного складу науково-педагогічних кадрів, наукових здобутків викладачів і студентів.

В 1995 р. захистив докторську дисертацію за спеціальностями 06.01.09 - Рослинництво та 06.01.04 - Агрохімія. Рішенням спеціалізованої вченої ради інституту цукрових буряків УААН 31 жовтня 1995 року йому присуджено науковий ступінь доктора сільськогосподарських наук. Міністерство освіти України затвердило рішення вченої ради академії від 18.02.1997 року про присвоєння вченого звання професора.

Наукові інтереси професора Слободяна С.М. охоплюють проблеми: підвищення продуктивності цукрових буряків в умовах Поділля, вплив підвищених доз мінеральних добрив і їх співвідношення на продуктивність цукрових буряків, вплив густоти насаджень на їх продуктивність, шляхи підвищення цукристості при високій інтенсивності росту цукрових буряків, вплив некореневих підживлень на урожайність, ефективність мікроелементів при різній інтенсивності росту цукрових буряків, продуктивність цукрових буряків різних строків посіву в умовах Придністров'я, реакція цукрових буряків на високі норми добрив, продуктивність польових культур при одноразовому застосуванні добрив. Загалом, Слободян С.М. професор, доктор с.-г. наук, фахівець в галузі застосування добрив під час вирощування сільськогосподарських культур. Творчий доробок вченого склав понад 100 наукових праць.

1 вересня 1997 р. створюється випускаюча кафедра загального землеробства у Кіровоградському національному технічному університеті, куди в якості завідувача був переведений професор, доктор с.-г. наук С.М. Слободян.

Наукове надбання минулого й надалі надихатиме молоде покоління, за яким майбутнє держави, на нові досягнення у вирішенні актуальних наукових проблем сьогодення і особливо для потреб наукового забезпечення агропромислового виробництва в Україні.